

kndsán Truku tmsamat

Pusu bi kndsán Truku sbiyaw ka gaya, ga hiya kana ka pprgun euda kndsán. Psqrasun ni pshgun o qmita nuda “gaya” ka pusú na. Hmnicí tmgasa gaya malu kndsán ka pusú rudan Truku sbiyaw. Kiya o gaya tmsamat, psdhug bi rmngaw lqian dha ka rudan, iya bi hmut mtmay qrunang seejiq ni iya bi uda mangal samant tnjiyal qlubung dha. rudan Truku sbiyaw o tmsamat ddgiyaq, kika qrunang ksun rudan.

Eusa dha tmsamat o babaw nngalan uqun, kana dsñaw alang o mssli ni empprngaw jiyax eusa dha tmsamat, kiya ka kiya ni brah mmowśa tmsamat keeman na siida o asi ka mssli ruwan sapah muda smmalu tmsamat(狩獵儀式) han, saw saman do embahang musa psisil uyas ni quri sngkiyaan sisil.

Saw nii pnegklaan sisil ka eusa dha tmsamat. musa tmsamat ni qmpah qmpahan siida nasi meuyas iril ka sisil o naqih ni asi brinah miyah sapah. musa tmsamat ni qmpah ampahan hrus siida nasi meuyas narat ka sisil o malu ni mtduwa musa. Nasi paah iril skaya meuyas wada narat ka sisil o malu ni mtduwa musa. Nasi paah narat skaya meuyas wada iril ka sisil o naqih ni asi brinah miyah sapah.

Duri ni jiyax musa tmsamat o murug bi gaya tmsamat ka rudan Truku.

Krpuhan o paah 9 idas ni bitaq 11 idas o mtduwa musa tmsamat kiya.

Misan o paah 12 idas ni bitaq 2 idas o mtduwa musa tmsamat, ana mskuy ni smhuda ka karat, tjijal ka samat o ini ksburaw sgsayang uri.

Srnabaw o paah 3 idas ni bitaq 5 idas o ini tduwa musa tmsamat, yaasa gaga tmquli wawa kana ka samat

Rbagan paah 6 idas bitaq 8 idas o lala bi bgihur paru, naqih ka elug, mtalux bi ka karat uri, ini bi biyaw sburaw ka samat.

Tmsamat ka Truku o niqan lala bi gaya na, mmowśa tmsamat brah na mlatat siida o ini tduwa pcsiyus qmuci aji uri o sbngut.

Nasi naqih spi ka skeeman aji uri o niqan seejiq mhuqil ka alang o asi sangay kana ka tmsamat han.

Emptsamat o ini tduwa ptjiyal wawa samat ni bubu gaga mshjil. Gaya saw nii o ini kla ka laqi knxalan sayang da. Saw bi saw smkrawah!

太魯閣族的狩獵生活

以前 gaya 是生活的準則、賞罰的依據。狩獵是祖先留下的生活規範，不要隨意進入他人獵區、不要拿別人捕獲的獵物。

以前的祖先常在深山裡打獵，就是所稱的獵場。部落的男性商談狩獵的日子，農作物收成後，一起舉行狩獵儀式、看鳥占，聽聲音、看方向，決定狩獵的日子。

sisil 在左邊叫是不吉利，趕快退回家。

sisil 在右邊叫是吉利，可繼續前進。

sisil 由左邊飛到右邊是吉利，可繼續前進。

sisil 由右邊飛到左邊是不吉利，趕快退回家。

秋：9 月至 11 月允許狩獵，氣候溫和，野生動物都已長大。

冬：12 月至 2 月允許狩獵，獵物不易腐爛。最不宜狩獵的時間是春夏兩季，是野生動物孕育幼小動物時間。

春：禁獵（3 月至 5 月）是野生動物築巢護幼季節、農忙期。

夏：禁獵（6 月至 8 月）氣候不穩，颱風多，天氣炎熱，獵物很快腐爛。

狩獵有很多禁忌。出門前不能放屁、打噴嚏；昨夜若做惡夢，或部落裡有人過世，也不能狩獵；獵人不能獵捕幼小或懷孕的野獸。現在的年輕人都不知道，真是可惜！

Kdrumut bi ha

Laqi nami siida, ida wada tmnegsa bi mnan ka rudan nami, “Iya bi daw, kdrumut bi smluhay ni qmpah.” msa tmgsa mnan. Kari rudan nii o kika pusu bi dhuq nami muda ana manu uuda bitaq sayang.

Ga alang Bsngan ka sapah nami, empitu ka mnswayi nami, qmpah qmpahan ka rudan ni qrinut balay. Ana ya saw nii mqraqil ka kndsani nami o mdrumut balay asi saw qmi qmpah kjiyax ka rudan nami, mgsmay bi ni mttmring kdjiyax, “Yaasa lala laqi dngaun nami.” msa lmnglung ka rudan nami.

Wada nami mdakil kana ni niqan nanak sapah nami do, pnegkla kari rudan “kdrumut bi ha” msa dmudug nii o balay bi dhuq pttuku ana manu kndsani nami bitaq sayang. Musa nami matas ni qmpah ana inu o murug nami bi kari rudan nami, mdrumut smluhay ana manu slhayun, mdrumut qmpah ana manu qqpahun, ini tqhnga ni ini psparu, psbilaq bi lnglungan ni tgluus bi muda ana manu uuda. Balay bi ini kneru ka dnudug kari rudan nami nii. “kdrumut bi ha” msa nii o wada dhuq bi ptburux kana kndsani mnswayi nami. Sayang, kngkingal sapah mnswayi nami ga, ana nami aji ka

emblaq balay, kiya ni ida nami dhuq tqqaras bi meudus kska kndsani nanak.

Sbrnahun mu lmnglung, paah laqi nasi ini saw nii msaang bi tmgsa knan ka rudan mu o ya empmeenu ka kndsani mu sayang o ini mu klai. Paah ku malax ptasan tgbaraw do musa ku matas ptasan mrata Keypi ksun, babaw na mtmay ku matas Gyukujang Singgaku yeyng ni Taywang Singgaku yeyng, ptasan slhayani kari Utux Baraw, ida wana kari rudan mu “kdrumut bi ha” nii ka dmudug bi knan, psbiyax bi knan. Mqaras ku tmdahu Utux Baraw, mgay saw nii aji hmut drumut ni mkla bi dmudug laqi ka rudan mu. Sun mu haya qmita, dhiya o aji wana quwaq ka spowda dha tmgsa laqi, dhiya o balay bi dhuq muda ka baga dha ni qaqay dha qmpah, ini daw mdrumut balay. Sun mu haya lmnglung, dhiya o aji ssaang dha laqi ka kskaang dha, balay bi paah lnglungan dha gmealu kana lqian. Ah, Saw nii knmalu na ka rudan mu, tayal knsuyang tnegsaan dha wah.

Sayang, maa baki ku ka sayang dni, tai ku saw empurug rudan mu mkla bi dmudug laqi mu ni laqi laqi mu, “Kana Laqi mu, iya bi snguhi, kdrumut bi ha, iya bi daw o.”

要認真

童年時，父母常叮嚀我們「不要懶惰，要認真工作。」直到今天，這番叮嚀變成我們成家立業的基石。

我們住在富世部落，共有七位兄弟姐妹，父母從事農耕。我們生活艱辛，父母努力的工作，每天忙著工作，因為父母常掛在嘴中一句話：「有很多孩子要養。」

有了家庭後，「要認真」成為我們的心路歷程。無論讀書或工作，都遵照父母的話去學習事物，認真做任何工作，不狂妄、不驕傲，謙卑地將任何事情做好。現在，兄弟姐妹的家庭，生活雖不富裕，但我們都快樂地活在自身的情境。

倘若父母沒有嚴厲教導，此刻將是何等情況？高中畢業，就讀軍校，退伍後讀神學院，「要認真」一直叮嚀和鼓勵著我。感謝上帝，賜給我這樣認真又善於教導孩子的父母。父母不是僅靠嘴巴教導孩子而已，是身體力行。他們的責備不只是為了責備孩子，而是發自內心疼愛孩子們。啊！我如此偉大的父母，他們的教導是多麼好！

現在成了爺爺，祈願能像我父母一樣善於教導自己的孩子和孫子，「我所有子孫們，記住，要認真，不要懶惰！」